

**Маълумот**  
**оид ба қарзи давлатӣ ва сармоягузориҳои давлатӣ**  
**ба ҳолати 1 октябри соли 2025**

Ҳаҷми умумии қарзи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳолати 1 октябри соли 2025 маблағи 3,5 млрд доллари амрикоиро ташкил медиҳад, ки ин ба 19,7 фоизи ММД баробар мебошад (*барои муқоиса: ба ҳолати 1 январи соли 2025 – 25,2% буд*).

Аз ҷумла:

- 3,0 млрд доллар (87 %) - қарзи беруна;
- 0,5 млрд доллар (13 %) - қарзи дохилӣ.

Нишондиҳандаи мазкур аз рӯи сохтор

**ҚАРЗИ БЕРУНАИ ДАВЛАТӢ**

Тибқи маълумот ҳаҷми умумии қарзи берунаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳолати 1 октябри соли 2025-ум 3,0 млрд долларро ташкил медиҳад, ки ин ба 17,2 фоизи ММД баробар мебошад.

Нишондиҳандаи мазкур аз рӯи сохтор ба таври зерин ташаккул ёфтааст:

- қарзи бевоситаи давлатӣ 2 898,8 млн доллар;
- қарзҳо бо кафолати давлатӣ 138,5 млн доллар.

Дар нуҳ моҳи соли 2025 ҳаҷми умумии қарзи беруна, бо дарназардошти баргардонидани қарзҳо дар доираи як қатор лоиҳаҳо, аз ҷумла қарзи асосии евробондҳо маҷмӯан ба маблағи 150,4 млн доллар кам гардид.

Мушаххасан, тағйирёбӣ аз амалиётҳои зерин иборат мебошад, аз ҷумла:

- |  |                  |
|--|------------------|
| - афзоиши азхудкунии маблағҳои қарзӣ:      | 136,1 млн доллар |
| - афзоиш аз ҳисоби фарқияти қурби асъор:   | 46,3 млн доллар  |
| - коҳишёбӣ аз ҳисоби пардохти қарзи асосӣ: | 332,7 млн доллар |

Азхудкунии маблағҳо аз манбаъҳои зерин анҷом дода шудааст, аз ҷумла:

- Бонки Умумичаҳонӣ	12,8 млн доллар
- Бонки Исломии Рушд	32,6 млн доллар
- Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд	26,1 млн доллар
- Фонди СДСН (ОПЕК)	15,4 млн доллар
- Фонди Аврусиёии Муътадилгардонӣ ва Рушд	7,9 млн доллар
- Бонки Осиёии Сармоягузории Инфрасохтор	14,9 млн доллар
- Фонди Саудии Рушд	0,3 млн доллар
- Кафолатҳои БАТР	26,2 млн доллар
Ҳамагӣ:	136,1 млн доллар

Дар нуҳ моҳи соли 2025 барои хизматрасонии қарзи берунаи Ҷумҳурии Тоҷикистон 402,0 млн доллар пардохт шудааст, ки аз он пардохти қарзи асосӣ 332,7 млн доллар ва ғоизи қарз 69,3 млн долларро ташкил медиҳад.

Хизматрасонии қарзи берунаи давлатӣ аз манбаъҳои зерин анҷом дода шуд:

- аз ҳисоби маблағҳои буҷетӣ (танҳо барои пардохти қарзи берунаи бевоситаи давлатӣ) 377,3 млн доллар, аз ҷумла барои пардохти қарзи асосӣ 312,6 млн доллар ва ғоизи қарз 64,7 млн доллар;

- аз ҳисоби муассисаю ташкилотҳои давлатӣ барои хизматрасонии қарзҳои таҳти кафолати давлатӣ ҷалбшуда 24,8 млн доллар.

Инчунин, ба сохтори қарзи беруна қарзҳои таҳти кафолати давлатӣ ҷалбшуда ворид гариданд, ки ба ҳолати 1 октябри соли 2025 маблағи умумии 138,5 млн долларро ташкил медиҳад.

*Ҷадвали қарзи беруна замима шудааст (замимаи 1).*

## ҚАРЗИ ДОХИЛИИ ДАВЛАТӢ

Қарзи дохилии давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳолати 30 сентябри соли 2025 маблағи умумии 4,2 млрд сомониро ташкил медиҳад, ки ин ба 2,5 фоизи ММД баробар мебошад.

Дар соли 2025 бо мақсади хизматрасонии қарзи дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон маҷмуан 499,1 млн сомонӣ, аз ҷумла аз ҳисоби хароҷоти буҷети ҷумҳуриявӣ 178,7 млн сомонӣ, аз ҳисоби фурӯши молу мулки ба моликияти давлат қабулгардидаи ҶСК «Агроинвестбанк» ва ҶСК «Тоҷиксодиротбанк» 320,4 млн сомонӣ пешбинӣ гардидааст.

Дар давраи ҳисоботӣ ҳаҷми умумии хизматрасонии қарзи дохилии давлатӣ бо назардошти қарзи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, векселҳои давлатӣ, векселҳои хазинадорӣ ва вомбаргҳои давлатии кутӯҳмуҳлат ва миёнамуҳлат дар маҷмуъ ба маблағи 627,3 млн сомонӣ (пардохти қарзи асосӣ 579,0 млн сомонӣ ва фоиз 48,2 млн сомонӣ) таъмин гардид, аз ҷумла:

- аз ҳисоби хароҷоти буҷети ҷумҳуриявӣ, барои пардохти қарзе, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз Бонки миллии Тоҷикистон ҷалб намудааст маҷмуан ба маблағи 167,9 млн сомонӣ, аз ин пардохти қарзи асосӣ 166,0 млн сомонӣ (нисбат ба нақша 60 млн сомонӣ зиёд) ва пардохти фоизҳо 1,9 млн сомонӣ;

- иҷрои уҳдадорихои векселҳои давлатӣ барои танзими 37 қарзҳои мушкилситони ҶСК «Агроинвестбанк» дар доираи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 апрели соли 2012, №178, пардохти қарзи асосӣ ба маблағи 4,6 млн сомонӣ;

- иҷрои уҳдадории ҶСК «Тоҷиксодиротбанк» дар доираи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 12 декабри соли 2016, №527 маҷмуан ба маблағи 24,9 млн сомонӣ, аз ин пардохти қарзи асосӣ 16,5 млн сомонӣ ва пардохти фоизҳо 8,4 млн сомонӣ;

- иҷрои уҳдадории ҶСК «Агроинвестбанк» дар доираи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 12 декабри соли 2016, №527 маҷмуан ба

маблағи 69,9 млн сомонӣ, аз ин пардохти қарзи асосӣ 61,5 млн сомонӣ ва пардохти фоизҳо 8,4 млн сомонӣ;

Инчунин, дар соли 2025 аз ҷониби вазорат тавассути 10 музояда барориши якҷанд намуди коғазҳои қиматноки давлатии Вазорати молия тибқи тақвими барориши соли 2025 дар ҳаҷми умумии 580,0 млн сомонӣ амалӣ гардида, пурра дар муомилот ҷойгир карда шуданд.

- иҷрои уҳдадориҳои вазорат дар назди харидорони коғазҳои қиматноки давлатӣ аз рӯи арзиши номиналӣ (қарзи асосӣ), даромаднокии дисконтӣ ва меъёри купонӣ (фоизҳо) дар маҷмӯъ ба маблағи 359,9 млн сомонӣ, аз ин пардохти қарзи асосӣ ба маблағи 330,4 млн сомонӣ ва фоизҳо ба маблағи 29,5 млн сомонӣ (фоизҳои дисконтӣ ба маблағи 9,5 млн сомонӣ ва фоизҳои купонӣ ба маблағи 19,9 млн сомонӣ).

Дар баробари ин, дар давраи ҳисоботӣ дороиҳои қарзии ташкилотҳои барҳамхурда ва бақияи қарзе, ки тавассути КВД БА ҶТ «Амонатбанк» ба муҳожирони дохилӣ ва экологӣ, хизматчиёни давлатӣ, омӯзгорони ҷавон ва гурезаҳо, ки солҳои қаблӣ аз ҳисоби буҷети давлатӣ ҷудо гардида буд, чунин аст:

Уҳдадориҳои 30 ташкилоту корхонаҳои беэътимодмонда, ки муҳлати умумии даъвоёшон гузаштааст ва қарздории онҳо дар назди Буҷети давлатӣ то инҷониб боқӣ монда, ҳамчун дороиҳои молиявии давлатӣ ҳисобида шудаанд, маблағи 454,1 млн сомонино ташкил медиҳанд.

Қарзи ташкилотҳои барҳамхурда, ки дар асоси қарорҳои дахлдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати ҳисоббаробаркунӣ ба зиммаи Вазорати молия вогузор карда шудааст, аз он ҷумла:

- Дебиторҳо 74,1 млн сомонӣ;

- Кредиторҳо 55,9 млн сомонино ташкил медиҳад.

Ба ҳолати 30 сентябри соли 2025 тавассути КВД БА ҶТ «Амонатбанк» аз ҳисоби қарзҳои ба муҳожирони дохилӣ ва экологӣ, хизматчиёни давлатӣ, омӯзгорони ҷавон, гурезаҳо, ки тибқи қарорҳои

дахлдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар солҳои қаблӣ ва ҳамасола аз буҷети давлатӣ ҷудо мегарданд, дар маҷмуъ маблағи 430,3 ҳазор сомонӣ баргардонида шуд, ки аз он:

қарзи муҳоҷирони дохилӣ ва экологӣ аз ҳисоби қарзи асосӣ дар ҳаҷми 307,4 ҳазор сомонӣ;

қарзи омӯзгорони ҷавон аз ҳисоби фоиз 120,2 ҳазор сомонӣ;

қарзи хизматчиёни давлатӣ 2,4 ҳазор сомонӣ.

Дар натиҷа, бақияи қарзҳои КВД БА ҶТ «Амонатбанк» ба ҳолати 30 сентябри соли 2025 маблағи 45,5 млн сомони ро ташкил медиҳанд.

Тибқи фармоиши Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 20 майи соли 2023 №36-ф ба КВД комплекси таъбу наشري “Шарқи Озод”-и Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои харидории се адад таҷҳизоти чопӣ аз ҳисоби буҷети давлатӣ ба андозаи 8,8 млн сомонӣ ба муҳлати 5 сол қарзи бе фоиз ҷудо гардид, дар соли 2025 ба маблағи 2,4 млн сомонӣ пардохт карда шуд.

Тибқи фармоиши Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 декабри соли 2020, №120-ф мому мулки ҶСП «Файзбахш», воқеъ дар шаҳри Ҳисор, ба моликияти давлат қабул ва ба тавозуни Агентии захираҳои моддии давлатӣ гузаронида шудааст. Аз ҷониби Агентӣ дар соли 2025 ҷиҳати иҷрои уҳдадорихои ҷойдошаш дар назди Вазорати молия маҷмуан 2,2 млн сомонӣ маблағ пардохт гардидааст.

*Ҷадвали қарзи дохилӣ замима шудааст (замимаи 2).*

## **ЛОИҲАҲОИ ДАВЛАТИИ САРМОЯГУЗОРӢ**

Ба ҳолати 1 октябри соли 2025 дар ҷумҳурӣ 83 лоиҳаи давлатии сармоягузорӣ бо маблағи умумии 5,8 млрд доллари амрикоӣ, аз ҷумла 3,6 млрд доллар маблағи грантӣ, 2,1 млрд доллар маблағи қарзӣ ва 88,5 млн доллар саҳми Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамкорӣ бо ташкилотҳои байналхалқии молиявӣ мавриди татбиқ қарор гирифтаанд.

Аз ҳисоби лоиҳаҳои давлатии сармоягузорӣ (бо қурби асъори буҷетӣ, яъне 1 доллари амрикоӣ баробар ба 11,9293 сомонӣ) 5,2 млрд сомонӣ маблағҳо аз худ карда шудааст, ки ин ба 90,0 фоизи нақшаи тасдиқшудаи буҷети лоиҳаҳои сармоягузори давлатӣ барои нӯҳ моҳи соли 2025 баробар мебошад.

Инчунин, бо мақсади ҷалби маблағҳои иловагӣ барои рушди соҳаҳои иҷтимоӣ ва иқтисодии ҷумҳурӣ, ҳамкориҳо бо шарикони рушд ва дигар созмонҳои байналмилалӣ молиявӣ тақвият дода шуда, 19 созишномаи қарзӣю грантӣ барои татбиқ гардидани 17 лоиҳаи давлатии сармоягузорӣ ба маблағи умумии 315,5 млн доллари амрикоӣ ба имзо расонида шуд.

Аз маблағи болозикр 172,4 млн доллари амрикоӣ маблағҳои грантӣ ва 141,7 млн доллари амрикоӣ маблағҳои қарзӣ ва 1,5 млн доллари амрикоӣ ҳамчун саҳми Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

Ҳамкориҳо дар ин самт бо дигар созмонҳои молиявӣ маблағгузор низ амалӣ шуда истодаанд.

*Ҷадвалҳои лоиҳаҳои давлатии сармоягузорӣ замима шудаанд (замимаҳои 3 ва 4).*

Вазорати молияи  
Ҷумҳурии Тоҷикистон